

**Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen asiantuntijalausunto HE 248/2020 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi pelastuslain 105 ja 109 §:n
muuttamisesta**

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos kiittää mahdollisuudesta antaa kirjallinen asiantuntijalausunto otsikon mukaiseen asiaan. Lausuntona toteamme seuraavaa:

105 § Uhkasakko ja teettämisuhka

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos pitää esitettyä muutosta 105 § koskien kannatettavana.

**109 § Viranomaisverkon ja viranomaisviestintään liittyvän viestintäpalvelun
käytettävyyttä koskevat erityiset vaatimukset**

Säädös on kannatettava ja tarpeellinen. Esitetyt muutokset ovat perusteltuja ottaen huomioon palvelun kehittyminen ja teknologian muutokset. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on antanut valmisteluvaiheessa lausunnon (SMDno-2019-1460) ja esitti tuolloin keskeisenä kommenttina, että **henkilöriskin lisäksi perusteluina tulee voida käyttää myös omaisuusriskiä sekä työturvallisuusriskiä. Lisäksi näiden riskien ei tarvitsisi olla tavanomaista suurempi, vaan riittää, että viestintäverkon käyttäminen on rakennuksesta tai rakennelmasta johtuen estynyt.**

Viranomaispalveluiden kattavuuden ja käytettävyyden kannalta rajoittuminen tilanteeseen, että on tavanomaista suurempi henkilöturvallisuusriski, ei ole ongelmaton. Määritelmällisesti ”tavanomaista suurempi” on haastava.

Lisäksi rakennuksissa voi tapahtua pelastustoiminnan lisäksi myös muuta kiireellistä viranomaistoimintaa, kuten ensihoitopalvelua ja poliisitoimintaa. Siksi nyt määritelty kriteeri, ”käytettävyys ei ole riittävä pelastustoiminnan asianmukaiseksi suorittamiseksi” ei ole täysin kattava.

Kolmas näkökulma liittyy hätäpuhelun soittamiseen. Nykyinen rakennustapa on sellainen, että matkapuhelinverkko ei kaikissa tilanteissa ole luonnostaan rakennuksen sisätiloissa käytettävissä. Nykyisin hätäpuhelu soitetaan pääsääntöisesti matkapuhelimella ja jos rakennuksen sisällä ei ole matkapuhelinverkkoa, soittaminen estyy.

Espoo asiano: 6844/2021

Säätelyssä on otettava huomioon viranomaisten työturvallisuus ja viranomaisten käytettävyyden kiireellisiin tehtäviin. Sekä pelastustoimen viranomaiset että muun muassa myös ensihoitopalvelu ja poliisi käyttävät keskinäiseen viestintään ja hälytysten välittämiseen ensisijaisesti viranomaisverkkoa ja toissijaisesti yleistä matkapuhelinverkkoa. Jos rakennus on sellainen, että viranomaisverkon palvelut eivät ole käytettävissä, voi hälytystehtävän saaminen estyä tai viivästyä. Lisäksi tilanteessa, että tehtävällä tapahtuu poikkeava uhkatilanne, lisäavun hälyttäminen ja vaarasta ilmoittaminen voi estyä. Tämä on merkittävä työturvallisuusriski.

Alueen pelastusviranomaisen mahdollisuus antaa määräys, tulee nähdä viimesijaisena keinona turvata viranomaisviestinnän ja viranomaisviestintäpalvelun käytettävyyden, kuten perusteluissa on tuotu esille.

Tarkoituksenmukaista olisi säätää muussa lainsäädännössä ja ottaa tässä huomioon sekä pelastustoimen viranomaispalvelun lisäksi muu viranomaistoiminta että kansalaisen tosiasiallinen mahdollisuus hätäpuhelun soittamiseen. Säädös kokonaisuudessaan tulisi perustua seuraavaan: jos viranomaisviestintä ja viranomaisviestintäpalvelu on estynyt rakennuksesta tai rakennelmasta johtuvasta rakenteellisesta syystä ja viranomaisverkon tai viranomaisviestintäpalvelun käytettävyyden ei ole riittävä viranomaistoiminnan asianmukaiseksi suorittamiseksi, tulee rakennuksen tai rakennelman omistajan hankkia rakennukseensa tai rakennelmaansa tarvittavat laitteet ja pitää ne toimintakunnossa. Säädös voisi olla joko maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai sähköisen viestinnän palvelulaissa (917/2014).

V-P Ihamäki
Pelastusjohtaja
Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos